

גמזון, רובר (1905-1961)

(Robert Gamzon). מפקד פרטיזנים בצרפת. ג' נולד בפריס. ב 1923 יסד את ארגון הצופים היהודים בצרפת. ג' העניק לארגון צביון פלורליסטי, ומצאו בו את מקומם צעירים יהודים שמוצאם מארצות שונות ולהם נטיות פוליטיות שונות.

ב- 1939-1940 מונה ג', שהיה מהנדס לאלקטרוניקת קול, לקצין קשר במפקדת הארמייה הרביעית. עם כניעת צרפת ביוני 1940 שב ג' והקים את מוסדות ארגון הצופים היהודים בערי צרפת הלא-כבושה, שפליטים יהודים נהרו לשם, וכן באלג'יריה. הוא פעל לפתיחת מעונות לילדים, מרכזי סעד, וסדנות והכשרות חקלאיות בכפרים, כדי ללכד את הצעירים במסגרת חינוכית. הוא גם ארגן הכשרות למדריכי נוער בתחומי תרבות יהודית וחיים יהודיים. בינואר 1942 מונה ג' לחבר הנהלת אזור הדרום של האגוד הכללי של היהודים בצרפת (איז'יף), והיה פעיל בה עד שלהי 1943. במטרה למלט יהודים מהמצוד שערכה עליהם הגסטפו, יסד ג' בקיץ 1942 את ה'שישית' (La Sixième) – כינויה של רשת הצלה חשאית – והיא ניפקה תעודות זהות מזויפות, סידרה ילדים ובני-נוער במשפחות ובמוסדות לא-יהודיים, והבריחה ילדים ומבוגרים לספרד ולשווייץ. במאי 1943 נסע ג', כחבר הנהלת איז'יף, לפריס כדי להשתתף בריכוז כול הפעולות החשאיות.

בדצמבר 1943 הקים ג' (כינויו המחתרתית – 'סגן לניס') במחוז טארן (Tarn) שבדרום מערב צרפת, פלוגת פרטיזנים יהודים, ואליה הצטרפו חניכי הסדנות בכפר ובוגרי ארגון הצופים היהודים. ג' תרם לאיחוד הכוחות החמושים היהודיים בצרפת בהצטרפו לסגל הפיקוד של ה'צבא היהודי', ואחר-כך נטל את הפיקוד על פלוגת הפרטיזנים שהקים בטארן. ביוני 1944 הפכה הפלוגה ליחידה צבאית, מאומנת וממושמעת, בת 120 איש, ושמה 'פלוגת מרק הגנו' (על שמו של מרכז ה'שישית', שהתאבד כשנתפס בידי הגסטפו), לחלק מ'כוחות הפנים של צרפת' (Forces Francaises De L'Intérieur; Ffi). בפקודת המפקד הצבאי של המחוז קיבל ג' את מצנחיהם של חבלני בעלות-הברית וכמויות גדולות של נשק קל ובינוני, ציוד למארבים נגד סיורים של הגרמנים. ב- 19 באוגוסט תפס ארגון הצופים היהודים רכבת גרמנית משורינית רבת עוצמה, וב- 21 באוגוסט שיחרר את הערים קסטר (Castres) ומזמה (Mazamet).

ב- 1949 עלה ג' לישראל, בראש קבוצה של 50 בוגרי ארגון הצופים היהודים.